

Oriëntatie op en initiëren van Regionaal expertisenetwerk Ruimte, Water & Ondergrond

De provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam hebben samen het idee opgevat om een **Regionaal Expertisenetwerk (REN)** in Zuid-Holland te realiseren. Aanleidingen genoeg. De noodzaak om steeds integraler te moeten werken om complexe vraagstukken op te kunnen lossen. De komst van de Omgevingswet waarbij de overgang van normstellende naar samenwerkende overheid gestalte moet krijgen. De wens/noodzaak om boven-en ondergrond nu eens werkelijk te gaan verbinden en over te gaan naar een integrale aanpak waarin maatschappelijke opgaven centraal staan, lees 3D, voor boven- en ondergrond samen. Om er maar een aantal te noemen. Het moment is daar. Er is behoefte aan en bereidheid tot samenwerken. Energie en enthousiasme te over. Tijd om aan de slag te gaan.

Het Concept

Naar onze mening is er nu sprake van stagnatie in kennisontwikkeling en -doorwerking omdat ook de koplopers op eigen kracht de volgende stap niet kunnen maken. Kennis bundelen en samen, met bijvoorbeeld ook het bedrijfsleven en kennisinstellingen, doorontwikkelen zien wij als de oplossing hiervoor. Zo kun je de remmende voorsprong wegnemen.

Het idee is om koplopers op het gebied van het verbinden van RO, Ondergrond en water samen te brengen in een regionaal expertisenetwerk. Krachten te bundelen en zo de gezamenlijke ontwikkelkracht van overheden, semioverheden, bedrijven, kennisinstututen, hogescholen en universiteiten optimaal benutten.

Naast het ontwikkelen van kennis verbindt het expertisenetwerk deze met de praktijk en maakt hiervoor gebruik van bestaande regionale, praktijk gerelateerde netwerken. Hierin bevinden zich vele partijen die elkaar weten te vinden om kennis en praktische ervaringen te delen. Doordat de ontwikkeling bij de deelnemers van deze netwerken varieert van beginners tot gevorderden en niet altijd de juiste kennis en of de capaciteit aanwezig is om vraagstukken op te pakken stagneert ook hier de ontwikkeling. Het opzetten van een regionaal expertisenetwerk zal ook hier een impuls aan moeten geven. Qua kennisontwikkeling zal dit initiatief daarom moeten zorgen voor de doorontwikkeling van de kopgroep en het meetrekken van het peloton. Een stap vooruit op alle niveaus mogelijk maken

Het expertisenetwerk richt zich op het verbinden van bodem en ondergrond met complexe maatschappelijke opgaven in de regio. Dit zijn ruimtelijke opgaven waarbij het vanzelfsprekend is dat onder- en bovengrond onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. De praktijk is echter weerbarstiger. Bij het zoeken naar oplossingen wordt in het REN stilgestaan bij inhoud, processen, vaardigheden, tools en totaalconcepten.

De vraagstukken worden bij de stakeholders in de regio opgehaald om tot een heldere en breed gedragen vraagarticulatie te komen. Het kunnen gedeelde regionale opgaven zijn maar ook complexe, specifieke lokale opgaven. Ook op dit vlak zal daarom, naast goede contacten met regionale partners, een intensieve samenwerking met de overige regionale netwerken noodzakelijk zijn om tot een juiste vraagarticulatie te komen.

We houden het mean and lean. We brengen met een expertisenetwerk kennis bijeen en verbinden straks netwerken, organisaties en mensen zonder complexe nieuwe organisatorische structuren te bouwen.

Aanpak

Een regionaal expertise netwerk kan op vele manieren worden vormgegeven. De invulling hiervan is onderdeel van het proces met de verschillende stakeholders en regionale netwerken. Samen zullen we invulling geven aan vorm en inhoud. Om daar te komen zullen verschillende stappen worden doorlopen:

- Oriënteren, (zoeken van verwante geesten binnen de regio)
- Exploreren, (hoe wat en waarom)
- Realiseren.

Oriënteren

In een ronde oriënterende gesprekken zullen wij mogelijke participanten in dit traject benaderen. Met hen zullen we dit concept delen en vragen om er gezamenlijk verder invulling en vorm aan te geven. Potentiele partners zijn strategische koplopers in de regio bijvoorbeeld gemeenten, omgevingsdiensten, kennis- en opleidingsinstituten, waterschappen en bedrijven.

Exploreren

Samen met de geïnteresseerde partijen gaan we op zoek naar de vorm inhoud en structuur van het netwerk. In een aantal (2) interactieve werksessies werken we dit uit tot een gezamenlijk product. Hierin zal bijvoorbeeld duidelijk moeten worden hoe de structuur er uit gaat zien (fysiek en financieel), welk type vraagstukken centraal komen te staan (verdere afbakening werkveld) en hoe de verschillende partijen hieraan bij willen dragen.

Realiseren

Het daadwerkelijk opzetten van het regionaal expertisenetwerk en het verbinden daarvan met de omgeving in (2) interactieve vervolgsessies. De resultaten die binnen het REN worden geboekt zullen worden gedeeld met het UP en andere landelijke netwerken zodat kennisdoorwerking geborgd is. In de realisatiefase zal nadrukkelijk ook aandacht worden aan commitment van het management en bestuur van deelnemende partijen. In een rapport worden de tussentijdse ervaringen met het REN beschreven en gedeeld met andere partijen/netwerken die landelijk actief zijn.

Doorwerking en commitment (ambtelijk en bestuurlijk)

Overall in het land, ook in Zuid-Holland, zijn verschillende netwerken actief die zich veelal richten op uitwisseling van kennis en ervaringen tussen (bodem en ondergrond)medewerkers die bezig zijn met het oplossen van vraagstukken op hun vakgebied. Deze netwerken bewegen zich meestal binnen het speelveld van overheden alleen, de integratie met andere spelers en aanverwante vakgebieden wordt nauwelijks gemaakt. Het Regionaal Expertisenetwerk wil de verbreding en verbinding maken met zowel andere expertises (Ruimte, water, energie, klimaat) als met andere stakeholders in Zuid-Holland binnen de “de gouden driehoek” van overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Leerervaringen die bij het opzetten, exploreren en realiseren van het REN worden opgedaan worden gedeeld met verschillende landelijke gremia’s en in vakbladen. Vanuit verschillende andere regio’s is nu al aangegeven geïnteresseerd te zijn in wat er binnen het REN straks gaat gebeuren, om het concept, met de opgedane leerervaringen, ook binnen de eigen regio te kunnen toepassen. Per fase vindt rapportage plaats die met andere partijen gedeeld wordt. Op een landelijk symposium worden de leerervaringen van de gehele opzet vervolgens gepresenteerd.

De provincie Zuid-Holland heeft zich op managementniveau gecommitteerd aan netwerkontwikkeling rond 3D-Ruimtelijke Ordening op een 3-tal niveaus. Met het oprichten van een expertisenetwerk waarbij ook kennisinstellingen en bedrijfsleven zijn aangesloten wordt de laatste schakel voor een provincie dekkend netwerk geslagen. Bestuurlijk is verbindingen leggen vanuit de samenwerking binnen de “gouden driehoek” (co-creatie) vastgelegd in het coalitieakkoord. Wanneer samenwerking binnen het REN leidt tot concrete projecten in de regio dan wordt de bestuurlijke interesse verder geconcretiseerd.

Financiering

Bovengenoemde stappen kosten tijd en energie. Als initiatiefnemers zullen wij eigen uren inzetten in dit proces. Het organiseren en begeleiden van de werksessies en symposium en het verwerken van de resultaten hiervan vraagt echter naast een investering in tijd om expertise op dit gebied. Expertise die wij onvoldoende in huis hebben. Deze expertise zal daarom worden ingehuurd.

Planning

Doorlopen van de stappen in de tijd:

- Oriënteren laatste kwartaal 2016 en eerste kwartaal 2017
- Exploreren eerste half jaar 2017
- Realiseren tweede half jaar 2017